

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 56.818/VR
van 7 januari 2015

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de nadere regels voor de werking van het Interfederaal Instituut voor de Statistiek, van de raad van bestuur en de wetenschappelijke comités van het Instituut voor de Nationale Rekeningen’

Op 21 november 2014 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister-president van de Vlaamse Regering verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot vijfenveertig dagen^(*), een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de nadere regels voor de werking van het Interfederaal Instituut voor de Statistiek, van de raad van bestuur en de wetenschappelijke comités van het Instituut voor de Nationale Rekeningen’.

Het voorontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 17 december 2014. De verenigde kamers waren samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, voorzitter, Pierre VANDERNOOT, kamervoorzitter, Martine BAGUET, Wilfried VAN VAERENBERGH, Luc DETROUX en Wouter PAS, staatsraden, en Bernadette VIGNERON en Wim GEURTS, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Paul DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd en Patrick RONVAUX, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 7 januari 2015.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85bis.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt de instemming met een samenwerkingsakkoord dat gesloten werd tussen de federale Staat, de drie gemeenschappen, de drie gewesten, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie.

Dit samenwerkingsakkoord voorziet in de oprichting van een gezamenlijke openbare instelling, het Interfederaal Instituut voor de Statistiek (IIS), waarvan de opdrachten worden geregeld, alsook de samenstelling en de werking van de Raad van Bestuur. Daarnaast bepaalt het samenwerkingsakkoord op welke wijze de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten vertegenwoordigd zullen zijn in de Raad van Bestuur van het Instituut voor Nationale Rekeningen alsook in de verschillende bijbehorende wetenschappelijke comités. Ten slotte verplichten de partijen bij het samenwerkingsakkoord zich ertoe om een dienst aan te duiden die wordt bekleed met de hoedanigheid van statistische autoriteit, en worden de voorwaarden waaraan deze diensten moeten voldoen, alsook het doorgeven van vertrouwelijke gegevens tussen deze diensten, geregeld.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Hoofdstuk II

3. Het samenwerkingsakkoord waarmee dient te worden ingestemd, voorziet in de gezamenlijke oprichting en het gezamenlijk beheer van een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid, zoals bedoeld in artikel 92bis, § 1, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, namelijk het IIS.

Enerzijds bepaalt artikel 7 van het samenwerkingsakkoord dat het IIS werkt onder het gezag van een interministeriële conferentie voor de statistiek, en anderzijds schrijft hetzelfde artikel voor dat het IIS wordt beheerd door een Raad van Bestuur. Krachtens artikel 20 van het samenwerkingsakkoord bepaalt deze Raad van Bestuur een huishoudelijk reglement om zijn werking vast te leggen.

Het samenwerkingsakkoord dient evenwel rekening te houden met het tweede lid van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, dat het legaliteitsbeginsel inzake publiekrechtelijke rechtspersonen huldigt (en krachtens artikel 4 van de bijzondere wet van

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

12 januari 1989 ‘met betrekking tot de Brusselse Instellingen’ ook van toepassing is voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest).

Uit dat beginsel, zoals het uitdrukkelijk wordt geformuleerd in die bepaling, volgt dat de wetgever de oprichting, de samenstelling, de bevoegdheid, en de werking van en het toezicht op de publiekrechtelijke rechtspersonen behoort te regelen, op zijn minst toch de essentiële aspecten ervan. In dit geval betekent dit dat de essentiële aspecten inzake de oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht van het IIS in het samenwerkingsakkoord moeten worden geregeld, en aan de instemming van de respectieve wetgevers dienen te worden onderworpen.

Artikel 7 van het samenwerkingsakkoord bevat evenwel een vage regeling die niet aan deze beginselen beantwoordt. In het bijzonder maakt de tekst van artikel 7 niet duidelijk wat de respectieve bevoegdheden van de interministeriële conferentie en van de Raad van Bestuur zijn. Aldus is het niet mogelijk te achterhalen of het samenwerkingsakkoord tot doel heeft een instelling op te richten die onder het rechtstreeks toezicht van de interministeriële conferentie staat, dan wel tot doel heeft de beheers- en beslissingsmacht over te dragen aan de Raad van Bestuur. Indien dit laatste het geval is, zou bovendien verduidelijkt moeten worden op welke wijze de interministeriële conferentie haar toezicht op de beslissingen van de Raad van Bestuur kan uitoefenen.

Het samenwerkingsakkoord moet op dit punt verduidelijkt worden.

Hoofdstuk III

4. Het verdient aanbeveling in het opschrift van hoofdstuk III te verduidelijken dat in dit hoofdstuk de samenstelling, het voorzitterschap en de werking van de Raad van Bestuur van het IIS worden geregeld.

Artikel 11

5. In de tekst van artikel 11 van het samenwerkingsakkoord moet verduidelijkt worden wat bedoeld wordt met “de principes van single audit”.

Artikel 16

6. In artikel 16 van het samenwerkingsakkoord moet bepaald worden dat het voorzitterschap van de Raad van Bestuur wordt waargenomen door één van de leden van de Raad van Bestuur van het ISS (niet: “van het ISS”). Daarbij kan het artikel bepalen dat deze voorzitter afwisselend de vertegenwoordiger moet zijn van een ander beleidsniveau.

Artikel 19

7. Omwille van de eenvormigheid en de duidelijkheid moet in artikel 19 van het samenwerkingsakkoord bepaald worden dat het secretariaat wordt “ondersteund door de partijen bij het samenwerkingsakkoord” in de plaats van “ondersteund door de leden van het ISS”.

Hoofdstuk V

8. Gelet op de in artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 10°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 gebruikte terminologie verdient het aanbeveling in de Nederlandse tekst van het samenwerkingsakkoord de term “statistisch geheim” te gebruiken in de plaats van “statistische geheimhouding”.

9. Het verdient eveneens aanbeveling in het opschrift van hoofdstuk V melding te maken van de verplichting die de partijen aangaan om een statistische autoriteit aan te duiden.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME